

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
„ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.030601

(шифр і назва напрямку)

спеціальності 8.03060102 «Менеджмент інноваційної діяльності»

(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПП _____)

Харків

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою організації виробництва та управління персоналом Економічного факультету
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат технічних наук, доцен, доцент кафедри організації виробництва та управління персоналом Проскурня О.М.

Обговорено та рекомендовано до видання методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки 6.030601
(шифр і назва напрямку)

“30” 08 2016 року, протокол № 1

завідувач кафедрою _____ проф. Матросов О.Д.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Стандартизація та сертифікація” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму (спеціальності) 6.030601 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни базується на загальних знаннях економічної теорії та взаємопов'язане з такими дисциплінами: “Економіка та організація виробництва”.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи стандартизації / 0,8кредиту

2. Основи сертифікації / 0,7 кредиту

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Стандартизація та сертифікація” ознайомлення студентів із теоретичними засадами управління технологічними процесами виробництва продукції, а також навчання студентів вирішенню типових задач майбутньої професійної діяльності, пов'язаних з розробкою, регламентацією, оцінюванням, удосконаленням стандартів різного рівня та сертифікацією продукції визначення схем, модулів та порядку сертифікації).

1.2. навчальної дисципліни полягають у наданні студентам знань та умінь відносно: основ побудови стандартів; підходів до розробки документації; визначення впорядкування об'єктів (продукції, робіт, послуг); встановлення в документах по стандартизації оптимальних організаційно-технічних, загальнотехнічних, технічних і техніко-економічних вимог; використання і дотримання оптимальних вимог, встановлених в документах по стандартизації.

Сформувані системних знань закономірностей проходження сертифікації в законодавчо регульованій та законодавчо нерегульованій сферах; ознайомити з інформацією про будову та функції міжнародних організацій з сертифікації продукції, послуг й систем управління якістю

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**: основні поняття в сфері стандартизації та сертифікації; основні методи розробки стандартів підприємства в сфері якості; типи стандартів, використовуваних для регламентації та реєстрації результатів технологічних процесів; законодавчу базу у сфері стандартизації та сертифікації; основні положення стандартизації та сертифікації; терміни та визначення основних понять у галузі стандартизації та сертифікації; загальну організацію робіт в галузі стандартизації та сертифікації; органи стандартизації та сертифікації в Україні; принципи державної політики у сфері стандартизації та сертифікації; класифікацію стандартів та правила їх прийняття і застосування; нормативні документи в галузі стандартизації та сертифікації; основні положення діяльності Міжнародної організації зі стандартизації (ISO); аспекти міжнародної співпраці в сфері стандартизації та сертифікації; державні стандарти України, гармонізовані з міжнародними стандартами; порядок

надання заявок на проведення робіт з сертифікації продукції; модулі сертифікації продукції в Україні та інших країнах.

вміти: використовуючи нормативно-технічну документацію, довідкову та науково-технічну літературу, інформаційні технології, скласти алгоритм визначення вимог об'єкту стандартизації; розробляти документи, що регламентують виконання процесів чи їх окремих стадій і операцій (стандартні операційні процедури); визначати та формулювати показники й критерії для об'єктивної і всебічної оцінки якості об'єктів стандартизації; володіти термінологією у галузі стандартизації та сертифікації; оцінювати відповідність нормативних документів діючим стандартам; готувати пропозиції щодо зміни стандартів та інших документів із стандартизації, затверджених на підприємстві; вивчати, систематизувати, узагальнювати та розповсюджувати серед керівництва і структурних підрозділів вітчизняний та зарубіжний досвід у галузі стандартизації, сертифікації та управління якістю продукції; розробляти на підставі НД та даних щодо організації, її продукції та системи якості базові документи у відповідності з метою та обсягом сертифікації; аналізувати та проводити експертизу документів системи управління якістю організації, що сертифікується; проводити аналіз документів, які застосовуються в сфері сертифікації та підтвердження якості продукції в Україні: сертифікати якості, сертифікат відповідності, декларація відповідності, сертифікат про визнання, паспорт якості продукції; самостійно оформляти заявки для одержання декларації відповідності та сертифікату відповідності; визначати відповідність продукції нормативному документу; самостійно вибирати схеми сертифікації та оформляти рішення Органу з оцінки відповідності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин / 1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 – Основи стандартизації / 0,8кредиту.

Тема 1 Технічне регулювання в Україні. Основні поняття та визначення в сфері стандартизації. Національні системи стандартизації.

Державна система стандартизації, класифікатори продукції.

1. Основні поняття технічного регулювання.
2. Основні поняття та визначення в сфері стандартизації.
3. Національні системи стандартизації.
4. Державна система стандартизації,
5. Класифікатори продукції.

Тема 2 Види стандартів, їх структура. Міжнародна стандартизація в області управління документацією. Принципи та правила гармонізації національних стандартів

- 1 Види стандартів, їх структура.
2. Міжнародна стандартизація в області управління документацією.
3. Принципи та правила гармонізації національних стандартів

Тема 3 Структура національних стандартів, правила розробки.

Стандартизація в зарубіжних країнах

1. Структура національних стандартів, правила розробки.
2. Стандартизація в зарубіжних країнах
3. Стандартизація в ЕС.
4. Стандартизація в Китаї
5. Стандартизація в США, Японії

Тема 4 Структура стандартів на продукцію, правила розробки Структура стандартів на технологічну операцію, правила розробки.

1. Структура стандартів на продукцію, правила розробки.
2. Структура стандартів на технологічну операцію.
3. Правила розробки стандарту..

Тема 5 Стандартизація послуг, основні етапи та методи.

1. Стандартизація послуг.
2. Основні етапи розробки стандарту на послугу.
3. Методи контролю якості послуги.

Змістовий модуль 2. Основи сертифікації / 0,7 кредиту

Тема 6 Загальні відомості про сертифікацію. Основні терміни та визначення. Законодавчо регульована сфера. Законодавчо нерегульована сфера. Структура Державної системи сертифікації.

1. Загальні відомості про сертифікацію.
2. Основні терміни та визначення.
3. Законодавчо регульована сфера. Законодавчо нерегульована сфера.
4. Структура Державної системи сертифікації

Тема 7 Сертифікація продукції. Порядок проведення робіт з сертифікації продукції. Схеми та модулі сертифікації продукції.

1. Сертифікація продукції.
2. Порядок проведення робіт з сертифікації продукції.
3. Схеми та модулі сертифікації продукції.

Тема № 8: Міжнародна сертифікація. Сертифікація продукції в ЕС. Модулі сертифікації. Сертифікація в Німеччині та Франції. Сертифікація в США, в Японії, Китаї.

1. Міжнародна сертифікація.
2. Сертифікація продукції в ЕС. Модулі сертифікації.
3. Сертифікація в Німеччині та Франції.
4. Сертифікація в США, в Японії, Китаї

Тема № 9: Види послуг в Україні. Перелік послуг обов'язкової сертифікації. Сертифікація послуг. Порядок проведення робіт з сертифікації послуг

1. Види послуг в Україні.
2. Перелік послуг обов'язкової сертифікації.
3. Сертифікація послуг.
4. Порядок проведення робіт з сертифікації послуг

4. Зміст практичних занять

1. Тема 1. Вивчення основних понять в сфері стандартизації. Розгляд основних законів. **Видача ІДЗ .**

2. Тема 2. Вивчення інформації, наведеної на титульних аркушах стандартів. Вивчення категорій і видів стандартів. Визначення і класифікація параметрів якості для обраних об'єктів стандартизації

3. Тема 3. Розробка міні стандарту на об'єкт стандартизації (стакан, буси, печатки тощо...)

4 Тема 4. Вивчення структури стандартів підприємства

5. Тема 5. Розробка міні стандарт на послугу

6 Тема 6. Аналіз документів, які застосовуються в сфері сертифікації та підтвердження якості продукції в Україні: сертифікати якості, сертифікат відповідності, декларація відповідності, сертифікат про визнання, паспорт якості продукції.

7. Тема 7. Самостійне оформлення заявок для одержання декларації відповідності. Перевірка відповідності продукції .

8. Тема 8. Самостійний вибір схеми сертифікації Самостійне оформлення рішень Органу з оцінки відповідності.

9. Тема 9. Самостійне оформлення заявок для одержання сертифікату відповідності. Визначення порядку сертифікації послуг. Оцінка якості послуг.

3. Рекомендована література

Базова

1 Закон України "Про захист прав споживачів" від 12.05.98 р. №1024- XII-ВВР.

2.Закон України "Про внесення змін в Закон України "Про захист прав споживачів" від 01.12.2005 р. № 3161 –IV.

Закон України "Про стандарти, технічні регламенти і процедури оцінки відповідності" від 01.12.2005 р. №3164-IV.

3.Закон України "Про стандартизацію" від 17.05.2001 р. №2408-111.

4.Закон України "Про акредитацію органів по оцінці відповідності" від 17.05.2001 р. №2407-111.

5.Закон України "Про підтвердження відповідності" від 17.05.2001р. №2406-111.

6.Декрет Кабінету Міністрів України "Про стандартизацію і сертифікацію" від 10.05.93 р. №46-93.

7.Закон України "Про внесення змін в Декрет Кабінету Міністрів України "Про стандартизацію і сертифікацію" від 11.06.97 р. №333/97-ВР.

8.Ухвала КМУ від 29.11.2001г. №1599 "Про затвердження опису і правил застосування національного знаку відповідності".

9.Ухвала КМУ від 29.03.2002 р. №376 "Про затвердження Порядку надання органам по сертифікації повноважень на проведення робіт по підтвердженню відповідності в законодавчо регульованій сфері".

10.Ухвала КМУ від 13.03.2002 р. №288 "Про затвердження переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання в певних сферах діяльності і розробка технічних регламентів".

11.Ухвала КМУ від 11.04.2002 р. №485 "Про затвердження правил визначення вартості робіт по підтвердженню відповідності в законодавчо-регульованій сфері".

12.Басаков М.И. Сертификация продукции и услуг с основами стандартизации и метрологии. - ИЦ «Март», 2000. - 256 с.

- 13.Амирджанянц Ф.А. , Мигачев Б.С., Назаров Н.Г., Сычев Е.И. Методы оценки эффективности сертификации. – К.: Школа, 2004. - 264 с.
- 14.Басаков М.И. Основы сертификации, метрологии и стандартизации. - Феникс, 2002. – 191 с.
- 15.Бичківський Р.В., Столярчук. П.Г., Сопільник Р.Г., Друзюк В.К. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація. – Львів НУЛП: 2004. – 559 с.
- 16.Бичківський Р.В., Столярчук. П.Г., Сопільник Р.Г., Друзюк В.К. - Сертифікація. Львів: 2001. – 264 с.
- 17.Бичківський Р.В., Столярчук. П.Г. Управління якістю. Сертифікація. – К.: Школа: 2005. – 429 с.
- 18.Богуслаев В.А., Жеманюк П.Д. Система качества промышленного предприятия. Базовые основы сертификации – теория. – Запорожье: АО «Мотор Січ», 1996. – 184 с.
- 19.Боженко Л.И. Метрологія, стандартизація, сертифікація та акредитація. – Львів: Афіша, 2004. – 323 с.
- 20.Бойцов В.В. Экономические основы сертификации. –К.: Вища школа, 2003. – 391 с.
- 21.Зиньковская Н.В., Макаренко М.В., Сельская О.В. Сертификация: теория и практика. – М.: Приор, 2002. – 192 с.
- 22.Исаев Л.К. Метрология и стандартизация в сертификации. –М.: ИПК, Издательство стандартов, 2003. – 169 с.
- 23.Иванова В.Л. Межгосударственные стандарты. Справочник. – Львов: Леонорм, 2005. – 526 с.
- 24.Кондрашов С.И., Константинова Л.В., Буденный М.М. Сертификация и подтверждение соответствия в Украине.- Х.: НТУ «ХПИ», 2006. – 367
- 25.Крылова Г.Д. Зарубежный опыт управления качеством. –М.: Изд. Стандартов, 2002. – 140 с.
- 26.Купряков Е.М. Сертификация промышленной продукции. – М.: Высшая школа, 2005.- 288 с.
- 27.Мищенко С. и др. Сертификация продукции в Украине // Стандарты и качество. – 2001. – № 7-8. – С. 79-81.
- 28.Орлов П.А. Менеджмент качества и сертификация продукции. –Х.: «Инжек», 2004. – 304 с.
- 29.Фомин В.Н. Квалиметрия. Управление качеством. Сертификация. – М.: «Тандем», 2000. – 319 с.
30. Коваленко Св.М, Коваленко С.М. Левашова І.Г., Еременко Р.Ф. сертифікація та стандартизація фармацевтичної продукції. – Х.: «НФаУ», 2012. – 320 с.
31. Сертификация и подтверждение соответствия в Украине [Текст] : учеб. пособие / С. И. Кондрашов [и др.]. ; Харьковский политехнический ин-т, нац. техн. ун-т. - Харьков : НТУ “ХПИ”, 2006. - 368 с

Інформаційні ресурси

1. [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
2. [http:// nbuv.gov.ua](http://nbuv.gov.ua)
3. [http:// otherreferats.allbest.r](http://otherreferats.allbest.r)
4. <http://www.hgcsms.kharkov.ua>
5. <http://www.razreshu.ua/>
6. <http://www.express.meridian.html>

7. <http://www.opes.ua/library/>

8. <http://www.dssu.gov.ua> (офіційний сайт Державного Комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики)

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Диференційний залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Тестовий контроль студентів на кожному занятті, виконання практичних завдань, виконання індивідуального завдання.

Модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.